

FINANSREGLEMENT
for
LINDESNES KOMMUNE

Innholdsfortegnelse:

---

1.	Formål, målsetting, lovhjemler og risiko	2
1.1	Formål	2
1.2	Hvem reglementet gjelder for	2
1.3	Hjemmel	2
1.4	Gyldighet	2
1.5	Generelle rammer og begrensinger	2
2.	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder for finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet. (kortsiktig likviditet)	3
2.1	Formål	3
2.2	Hovedprinsipper i finansstrategien for midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet	3
2.3	Innskudd i bank	4
2.4	Rentefond	5
2.5	Direkte eie av verdipapirer	5
3.	Rammer og retningslinjer for forvaltning av gjeldporteføljen og øvrige finansieringsavtaler	5
3.1	Vedtak om opptak av lån	5
3.2	Valg av låneinstrumenter	6
3.3	Tidspunkt for låneopptak	6
3.4	Konkurrerende tilbud	6
3.5	Valg av rentebindingsperiode	6
3.6	Krav til løpetid på finansieringen	7
3.7	Rapportering	7
4.	Rammer og retningslinjer for plassering av midler med lang tidshorisont (langsiktig likviditet)	8
4.1	Formål	8
4.2	Hovedprinsipper i finansstrategien	8
4.2.1	Ansvarsforhold	8
4.2.2	Avkastningsmål	8
4.2.3	Rammer for plasseringer og regler for forvaltning.	9
4.3	Verdiregulering og bufferfond	11
4.3.1	Verdiregulering av den langsiktige kapitalen	11
5.....	Rapportering	12
6.....	Etiske retningslinjer	12
7.....	Håndtering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	13
7.1	Håndtering av avvik	13
7.2	Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko	13
7.3	Kvalitetssikring	13
Vedlegg	.....	15

1. Formål, målsetting, lovhjemler og risiko

1.1 Formål

Kommunens formål med finansreglementet er å lage rammer og retningslinjer for hvordan kommunens finansielle midler og finansielle forpliktelser skal forvaltes. Bestemmelsene skal hindre kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen, og sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall. Finansreglementet skal også inneholde bestemmelser om hvilke avkastningsmål som skal ligge til grunn for finansforvaltningen.

1.2 Hvem reglementet gjelder for

Reglementet gjelder for Lindesnes kommune. Reglementet gjelder også for virksomhet i kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 og interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18 og kommunalt oppgavefelleskap etter kapittel 19.

I den grad disse virksomhetene har en egen finans- og gjeldsforvaltning skal denne utøves i tråd med dette reglementet, eller i tilfellet med interkommunalt samarbeid, etter et omforent finansreglement som er godkjent av kommunestyret.

1.3 Hjemmel

Dette reglementet er utarbeidet på bakgrunn av:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner av 22. juni 2018 §14-13
- Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning.

1.4 Gyldighet

Reglementet trer i kraft når det blir vedtatt av Kommunestyret.

Rådmannen skal fortløpende vurdere om det er nødvendig å endre finansreglementet for å unngå vesentlig finansiell risiko og overholde betalingsforpliktelsen.

1.5 Generelle rammer og begrensinger

Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens §14-13

Det tilligger rådmannen å inngå avtaler i overensstemmelse med dette reglementet.

Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement, å utarbeide nødvendige fullmakter/instruks/rutiner for de enkelte forvaltningsformer som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser. Fullmakter gitt til rådmannen i dette dokument kan videre delegeres av rådmannen.

Finansielle instrumenter og/eller produkter som ikke er eksplisitt tillatt brukt gjennom dette reglementet, kan ikke benyttes i kommunens finans- og gjeldsforvaltning.

Kommunen kan i sin finans- og gjeldsforvaltning benytte seg av andre finansielle instrumenter, såkalte avledede instrumenter/derivater. Slike instrumenter skal være konkret angitt under de enkelte forvaltningsformer og må benyttes innenfor risikorammene for underliggende aktiva eller gjeld og skal inngå ved beregning av finansiell risiko.

Plassering av kommunens midler i verdipapirer, skal skje ihht etiske kriterier. Kriteriene er beskrevet under pkt 6. Så langt det er praktisk mulig skal disse etiske kriterier også gjelde for plasseringer i verdipapirfond.

Rammer for forvaltning av henholdsvis kommunens midler med lav risiko og høy likviditet, gjeldsporteføljen og midler som forvaltes med lang tidshorison, omtales i fortsettelsen hver for seg.

Rådmannen kan inngå avtaler om forvaltning eller annen rådgivning knyttet til finans- og gjeldsforvaltningen i Lindesnes kommune.

2. Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder for finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet. (kortsiktig likviditet)

2.1 Formål

Kommunen skal til enhver tid ha midler med lav risiko og høy likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.

Plassert overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.

Avkastningsmål for ledig likviditet og andre midler med lav risiko og høy likviditet, som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de neste tre måneder er kommunens innskuddsrente (3 mnd Nibor +/- margin) hos hovedbankforbindelse. Avkastningsmål for ledig likviditet og andre midler med lav risiko og høy likviditet, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de neste tre måneder er kommunens innskuddsrente (3 mnd Nibor +/- margin) hos hovedbankforbindelse pluss 0,10 %-poeng.

2.2 Hovedprinsipper i finansstrategien for midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNINGEN I LINDESNES KOMMUNE

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler med lav risiko og høy likviditet i bankinnskudd og rentefond. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK).

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse skal det legges vekt på god soliditet, størrelse og tilstedeværelse med bankvirksomhet/betalingsformidling i Norge. Rådmannen har fullmakt til å inngå avtale om trekkrettighet.

Kommunens midler med lav risiko og høy likviditet plasseres i kommunens hovedbank, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- eller forretningsbanker, innenfor følgende begrensninger:

Ledig likviditet og andre midler med lav risiko og høy likviditet, utover hva som trengs til dekning av kommunens løpende forpliktelser de neste tre måneder kan plasseres etter de retningslinjer som følger av punktene 2.3, 2.4 og 2.5. Investeringshorisonten kan ikke overstige den investeringshorisont som avdekkes via likviditetsprognoser.

2.3 Innskudd i bank

For bankinnskudd gjelder følgende begrensninger:

- a) Innskudd i norske finansinstitusjoner og utenlandske finansinstitusjoner etablert i Norge
- b) Finansinstitusjonen skal ha en rating på minimum BBB+
- c) Institusjonens forvaltningskapital skal minimum utgjøre 1 mrd kroner, og kommunens samlede innskudd skal ikke overstige 2 % av institusjonens forvaltningskapital. Begrensningen gjelder ikke flytende innskudd hos kommunens hovedbankforbindelse.
- d) Bankinnskudd skal ha maksimalt 6 måneders tidsbinding

2.4 Rentefond

Plassering av overskuddslikviditet i rentefond klassifisert som pengemarkedsfond m/ lav risiko, pengemarkedsfond, obligasjonsfond 0,125 og obligasjonsfond. Jfr. Verdipapirfondenes bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond innenfor følgende beløpsbegrensninger:

	Pengemarkedsfond m/lav risiko	Pengemarkedsfond	Obligasjonsfond 0,125	Obligasjonsfond 1
Volum	0-100 %	0-70 %	0-50 %	0-30 %
Maksimal andel i fondet	maks 15 % av fondets forvaltningskapital (FK)	maks 10 % av fondets FK	maks 10 % av fondets FK	maks 10 % av fondets FK

For plassering i pengemarkedsfond gjelder følgende:

- a) Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og som inngår som en del av anerkjent institusjon/finanskonsern.
- b) Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i fondene som benyttes, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.

2.5 Direkte eie av verdipapirer

Det skal ikke foretas enkeltanskaffelser av verdipapirer. Plasseringer i rentemarkedet skal gjøres som innskudd i bank eller rentefond.

3. Rammer og retningslinjer for forvaltning av gjeldportsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler

Forvaltning av gjeld (eksl. Start-/etableringslån) legges det opp i henhold til følgende:

3.1 Vedtak om opptak av lån

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Slike vedtak skal som minimum angi lånebeløp.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak har rådmannen fullmakt til å gjennomføre låneopptak, herunder godkjenne lånevilkårene, og for øvrig forvalte kommunale innlån etter

de retningslinjer som framgår av dette reglementet, og i tråd medbestemmelsene i kommunelovens § 14-14 til 14-17

Rådmannens fullmakt innebærer også fullmakt til opptak av nye lån til refinansiering av eksisterende gjeld. Kommunens gjeldsbrev skal undertegnes av rådmannen.

3.2 Valg av låneinstrumenter

Det kan kun tas opp lån i norske kroner. Lån kan tas opp som direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper. Det er også adgang til å legge ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet. Lån kan tas opp som nedbetalingslån og uten avdrag (bulletlån).

Finansiering kan også skje gjennom finansiell leasing.

3.3 Tidspunkt for låneopptak

Låneopptakene skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om fremtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

3.4 Konkurrerende tilbud

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets gunstigste betingelser. Det skal normalt innhentes minst 2 konkurrerende tilbud fra aktuelle långivere. Det gjøres unntak fra denne reglen for situasjoner hvor kommunen velger å legge ut sertifikat- eller obligasjonslån gjennom å gi en tilrettelegger et eksklusivt mandat. Prinsippet kan også fravikes ved låneopptak i statsbank.

3.5 Valg av rentebindingsperiode

Styring av investeringslåneporteføljen skal skje ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode i forhold til oppfatninger om fremtidig renteutvikling og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnader.

Forvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- a) Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall
- b) Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding (durasjon-vektet rentebindingstid) på samlet rentebærende gjeld skal til enhver tid være mellom 0,5 og 5 år
- c) Minimum 20 % av gjeldsporteføljen skal være bundet med fast rente (lån med rentebinding 1 år frem i tid og over)

For å gjøre rentestyringen mer fleksibel og effektiv, kan kommunen benytte følgende finansielle derivater:

- Fremtidige renteavtale, FRA med oppstart om 3, 6, 9 og 12 måneder.
- Rentebytteavtaler. Løpetid på rentebytteavtaler skal ikke overstige løpetiden på eiendels- og gjeldsposter kontraktene er knyttet til
- Handel med slike derivater skal knyttes til eiendel- og gjeldsposter på balansen.
- Formålet med hver enkelt kontrakt skal dokumenteres.
- Ved handel i finansielle derivater skal slik handel gjennomføres med motparter som er godkjent av Rådmannen.
- Finansielle instrumenter skal behandles i tråd med God Kommunal Regnskapsskikk.
- Samlet utestående beløp av finansielle derivater, regnet netto, skal ikke overstige total utestående gjeld.

3.6 Krav til løpetid på finansieringen

Gjeldsforvaltningen legges opp i henhold til følgende:

- Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, dog slik at refinansieringsrisikoen ved ordinære låneforfall begrenses.
- Maksimalt 40 % av total gjeldsportefølje lån eksl. start-/etableringslån kan forfalle til nedbetaling i et enkelt kalenderår.

Under ellers like forhold vil det være formålstjenlig at kommunen fordeler låneopptakene på flere långivere.

3.7 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering rapportere på status på gjeld. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang rapportere til kommunestyret på utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

For gjeldsforvaltningen skal det rapporteres om følgende:

- Opptak av nye lån (inkl. avtaler om finansiell leasing) så langt i året.
- Refinansiering av eldre lån gjennom året
- Sammensetning og verdi av låneporteføljen fordelt på ulike typer passiva
- Løpetid for passiva og gjennomsnittlig rentebinding
- Egne rentebetingelser sammenlignet med markedsbetingelser
- Rådmannens kommentarer knyttet til endring i risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov.
- Det skal opplyses om verdien av lån som forfaller og som må finansieres innen 12 måneder.
- Rådmannens beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og rammene i finansreglementet

4. Rammer og retningslinjer for plassering av midler med lang tidshorison (langsiktig likviditet)

4.1 Formål

Midler med lang tidshorison er midler som ikke planlegges benyttet til drifts- eller investeringsformål i økonomiplanperioden.

Forvaltning av kommunens midler med lang tidshorison har som formål å ivareta realverdien til **Agder Energifondet** pluss 1,5 % realavkastning. Det styres etter en investeringshorison på 5 år samtidig som en søker en rimelig årlig bokført avkastning.

Unntatt fra bestemmelsene om minstekrav til spredning og bred eksponering i aksjemarkedet er kommunens aksjer plassert i Agder Energi og andre strategiske aksjer anskaffet etter kommunestyrets vedtak.

4.2 Hovedprinsipper i finansstrategien

4.2.1 Ansvarsforhold

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler med lang tidshorison ihht dette finansreglement.

4.2.2 Avkastningsmål

For å kunne oppfylle finans- og gjeldsforvaltningen formål skal midler med lang tidshorison til enhver tid forvaltes etter følgende kriterier:

- Sikkerhet
- Risikospredning
- Likviditet
- Avkastning

Forvaltningen av kommunens langsiktige kapital innrettes slik at den kan gi en meravkastning på 1,5 % over konsumprisindeksen over en 10-års periode. En slik målsetting forutsetter et normalisert rentenivå hvor risikofri rente tilsvarer inflasjon. Når styringsrentene er lavere, må målsettingen justeres ned tilsvarende renteandelens avvik mot KPI. Renteforventninger innen finansielle aktiva skal samsvare med renteforventninger på gjeld. Avkastningen i et enkelt år vil kunne avvike fra målet. Ved rapportering skal porteføljen måles mot referanseindekser, se nedenfor.

4.2.3 Rammer for plasseringer og regler for forvaltning.

Plasseringer i verdipapirer kan grovt deles inn i følgende risikoklasser, hvor risikoklasse 1 er kjennetegnet med lavest risiko og risikoklasse 6 er kjennetegnet med høyest risiko.

Risikoklasse 1	Obligasjoner/sertifikater utstedt av stat eller foretak med statsgaranti innenfor OECD, samt satsobligasjonsfond
Risikoklasse 2	Obligasjoner med fortrinnsrett, obligasjoner/sertifikater utstedt av statsforetak, fylkeskommuner og kommuner, kraftverk med garanti fra kommune/fylkeskommune, banker, forsikringsselskap og kredittforetak, innskudd i banker. Pengemarkedsfond med lav risiko, samt obligasjonsfond som ikke inneholder industri og ansvarlige lån jfr. Verdipapirfondenes bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond
Risikoklasse 3	Obligasjoner/sertifikater utstedt av industriforetak eller fond med tilsvarende risiko. Obligasjoner, sertifikater og innskudd som inngår i Risikoklasse 2 og Risikoklasse 3, (enten enkeltvis eller gjennom verdipapirfond), skal minimum være ratet "investment grade", (eller banken skal ha en "investment grade"), dvs. rentepapirer med rating BBB- eller bedre, av anerkjent internasjonalt eller norsk ratingselskap/finanshus Strukturerte produkter, (kapitalsikrete obligasjon), klassifiseres normalt i denne risikoklassen grunnet normalt lavere likviditet enn i ordinære obligasjoner.
Risikoklasse 4	Eiendom, konvertible obligasjoner, ansvarlige lån, fondsobligasjoner, kombinasjonsfond, hedgefond, og high yield fond dvs. lavere kredittrating enn BBB-
Risikoklasse 5	Aksjefond og allokeringsfond
Risikoklasse 6	Egenkapitalbevis, enkeltaksjer og private equity

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNINGEN I LINDESNES KOMMUNE

Rådmannen gis fullmakt til å plassere kommunens midler med lang tidshorisont etter retningslinjer gitt nedenfor.

Midlene skal plasseres etter følgende aktivaklasser med maksimums- og minimumsrammer (% av andel langsiktige finansielle aktiva):

Vekting av aktivaklasser	Min	Strategi	Maks	Risiko-klasse
Aktivaklasser				
<i>Pengemarked/bank</i>	0 %	5 %	100 %	1-3
<i>Norske obligasjoner</i>	12 %	15 %	18 %	1-3
<i>Globale obligasjoner</i>	35 %	40 %	45 %	1-4
<i>Norske aksjer</i>	4 %	5 %	6 %	5
<i>Globale aksjer</i>	16 %	18 %	20 %	5
<i>Aksjer i fremvoksende markeder</i>	0 %	2 %	4 %	5
<i>Eiendom</i>	0 %	15 %	20 %	4
Sum				

Avkastningen måles mot vektet totalindeks basert på strategiske vekter og følgende referanseindekser:

Pengemarked	NOGOVD3M
Norske Obl	NORM123D3
Globale Obl	Barclays Global Agg Index(NOK)
Norske aksjer	OSEFX
Globale aksjer	MSCI World/MSCI Word valutasikret etter sikringsgrad
Emerging Markets aksjer	MSCI EM Index
Eiendom	Seg selv

Kredittrammer for plasseringer i rentebærende instrumenter

Investeringer skal være som andeler i verdipapirfond. Midler kan kun plasseres i fond forvaltet av selskap med bred verdipapirforvaltning og som inngår som en del av anerkjent institusjon/finanskonsern, jfr. pkt 2.4 a).

For renteinstrumenter må samlet eksponering i hovedsak være fondsprodukter som benyttes til å oppnå eksponeringen være innenfor investeringer med «god kredittkvalitet» eller «investment grade». (Kreditttrating BBB eller tilsvarende). Det kan investeres i fond som kan plassere mindre deler av kapitalen i papirer med lavere kreditttrating enn investment grade. Denne andelen skal maksimalt utgjøre 15% av aktivklassen.

Det skal ikke være begrensninger i uttaksretten i fondene, og midlene skal være tilgjengelig i løpet av få dager.

Globale fond skal være valutasikret.

Rammer med hensyn til renterisiko for rentebærende instrumenter som føres som omløpsmidler

Den gjennomsnittlige rentedurasjon for rentebærende instrumenter har følgende rammer:

	Min	Strategi	Maks
Pengemarked	0,1	0,5	1
Norske obl.	1	3	5
Globale obl	2	6	8

Det settes ikke eksplisitt mål for kreditturasjon.

Rammer for plasseringer i aksjefond

Plasseringer i aksjemarkedet skal i hovedsak være i UCITS fond og forvaltes etter en konservativ risikoprofil med god risikospredning. Dette innebærer bl.a. at fondene i hovedsak skal være likvide. Fondene kan være aktivt forvaltet.

Det kan investeres i norske og utenlandske aksjefond. Rådmannen gis fullmakt til å beholde verdipapirer anskaffet innenfor rammene av tidligere reglement så lenge dette anses hensiktsmessig.

Aksjefond utenfor Norge skal i hovedsak være uten valutasikring, men rådmannen kan godkjenne valutasikring dersom markedsforholdene tilsier det.

Rammer for plassering i eiendomsmarkedet:

Plassering i eiendomsmarkedet kan kun gjøres i fond, sameier, kommandittselskap og aksjeselskap. Eksponering i eiendom kan samlet sett ha maks 30% belåning og primært i Norge, subsidiært fond med nordisk fokus.

4.3 Verdiregulering og bufferfond

Den avkastningen som Lindesnes kommune oppnår på midler med lang tidshorisont skal, under forutsetning av et positivt netto driftsresultat, disponeres i følgende rekkefølge:

1. Inntektsføre avkastningen i driftsregnskapet
2. Foreta verdiregulering, jfr 4.3.1
3. Avsette til bufferfond, jfr 4.3.2

4.3.1 Verdiregulering av den langsiktige kapitalen

Den del av egenkapitalen som gjelder Agder Energifondet skal hvert år økes med et så stort beløp at realverdien av kapitalen blir opprettholdt, det vil si tilsvarende økningen til konsumprisindeksen til Statistisk Sentralbyrå. Både kraftfondet og bufferfondet skal verdi reguleres.

4.3.2 Bufferfond

Av den avkastning Lindesnes kommune oppnår på forvaltning av den langsiktige kapitalen skal det hvert år avsettes av avkastning til oppbygging av et bufferfond. Bufferfondet skal bygges opp slik at det utgjør 40 % av maksimal aksjeandel, jfr. punkt 4.2.3

Bufferfondet skal brukes for å utligne effekten på driftsresultatet av svingninger i aksjekursene, dessuten til å dekke inn mindre avkastning enn budsjettert i driftsregnskapet.

5 Rapportering

Rådmannen skal i forbindelse med tertialrapportering pr. 30. april og pr 31. august, legge frem rapport for kommunestyret som gir en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene, rammene og begrensningene for forvaltningen som er fastsatt i finansreglementet. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge frem en rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal ihht forskriftens §8 inneholde:

- Rapportere om og gi en vurdering av eventuelle vesentlige markedsendringer og endringer i kommunens finansielle risiko.
- Beskrive hvordan finansielle midler er sammensatt og markedsverdien av de finansielle midlene, både samlet og for hver gruppe av midler.
- Beskrive hvordan finansielle forpliktelser er sammensatt og verdien av de finansielle forpliktelsene, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser.
- Rapportere om løpetiden for de finansielle forpliktelsene, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder.
- Rapportere om aktuelle markedsrenter og kommunens egne rentebetingelser.
- Hvis det har oppstått avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, skal rapportene opplyse om slike avvik og hvordan de er håndtert.

Rapportene skal i tillegg vurdere den langsiktige likviditets bærekraftutvikling med utgangspunkt i kommende taksonomi fra EU.

6 Etiske retningslinjer

Kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs bærekraftsmål. Forvaltningen skal følge FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). Kommunen skal støtte seg til tilgjengelig dokumentasjon fra anerkjente nasjonale og internasjonale analysemiljøer. Ekskluderingslisten for Statens pensjonsfond utland (SPU), skal være retningsgivende for kommunens finansforvaltning.

Kommunen skal ikke eie aksjer i selskaper som utvinner kull eller driver kullbasert kraftproduksjon. I vurderingen skal det legges vekt på fremover-skuende vurderinger, herunder bygging av ny kapasitet og planer som vil redusere kullbasert andel eller øke andelen av fornybare energikilder.

Kapitalforvalterne blir fulgt opp med jevnlige møter hvor selskapene i porteføljen blir presentert, med fokus på kriteriene ovenfor. Blir kommunen gjort kjent med at det hos en forvalter er plasseringer i selskaper med en uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med forvalteren med sikte på at nevnte plasseringer gjort av forvalteren opphører, eller at kommunen trekker seg ut av det aktuelle produkt hos forvalteren.

7 Håndtering av avvik og vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

---

7.1 Håndtering av avvik

Hvis det avdekkes avvik fra finansreglementet, skal det iverksettes nødvendige tiltak. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom det er vesentlig, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til kommunestyret. Hvis det er nødvendig for å unngå vesentlig finansiell risiko, blant annet for å sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris, skal kommunestyret selv endre finansreglementet.

7.2 Vurdering og kvalitetssikring av finansiell risiko

Dette skal vurderes fortløpende administrativt, og skal fremgå av den politiske rapporteringa. Rapporteringa skal beskrive den finansielle risikoen på følgende nivåer:

- Midler med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)
- Gjeldsporteføljen og øvrige finansieringsavtaler
- Midler med lang tidshorisont (langsiktig likviditet)

Er den finansielle risikoen vesentlig endret, skal rådmannen orientere kommunestyret snarest.

7.3 Kvalitetssikring

Forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning pålegger kommunestyret å la uavhengig instans vurdere om finansreglementet legger rammer for en finans- og gjeldsforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i finans- og gjeldsforskriften. I tillegg skal uavhengig instans med tilstrekkelig kunnskap om finans- og gjeldsforvaltning vurdere rutineene for finans- og gjeldsforvaltningen. Rådmannen pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNINGEN I LINDESNES KOMMUNE

Kvalitetssikring av finansreglement skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt, endret finansreglement. I denne sammenheng skal det også rapporteres på utført kvalitetssikring av rutinene.

Vedlegg

Forklaring av enkelte ord og uttrykk

Aksjeindeksobligasjoner (AIO)

En aksjeindeksobligasjon er en obligasjon hvor avkastningen er knyttet til utviklingen på et eller flere aksjemarkeder. Aksjekursutviklingen måles ved bruk av en aksjeindeks, som er et mål for kursutviklingen på en definert gruppe aksjer. En AIO inneholder også en garanti for investeringsbeløpet, det betyr at kjøper er sikret tilbakebetaling av det investerte beløp på forfallsdato uavhengig av avkastningen i markedet.

Finansinstrumenter.

Obligasjoner, sertifikater, verdipapirfond, aksjer mm.

Portefølje.

En samling av ulike verdipapirer.

Løpetid.

Tiden frem til et verdipapir forfaller til betaling, m.a.o. tiden frem til lånet (som verdipapiret representerer) skal tilbakebetales av den som har lånt pengene.

Varighet / durasjon.

Et begrep for løpetid der man også tar hensyn til når obligasjonen har rente- og avdragsbetalinger, m.a.o. når långiver får tilbake deler av de pengene han har lånt ut, kontantstrømmene. Varigheten defineres som et veid gjennomsnittlig løpetid av alle betalingene av renter og avdrag, og hvor vektene er nåverdiene av disse betalingsstrømmene.

Rentefølsomhet / volatilitet.

Et verdipapirs rentefølsomhet viser den mulige endringen i verdipapirets verdi ved en ett (1) prosentpoengs endring i markedsrenten. Man regner også ut rentefølsomheten for hele porteføljen. Dette kalles porteføljens gjennomsnittlige rentefølsomhet.

Verdipapirer med lang løpetid har stor rentefølsomhet og er utsatt for store kursbevegelser ved endringer i markedsrenten. I tider med fallende rentenivå øker obligasjonenes kursverdi og da mest for de med lang løpetid.

Systematisk risiko i aksjemarkedene (generell markedsrisiko)

Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle aksjemarkedet vil stige eller falle – både på kort og lang sikt.

Usystematisk risiko i aksjemarkedet (selskapsrisiko)

Usystematisk risiko er forbundet med risikoen for at verdien av det aktuelle investeringsobjekt (selskap) en investerer i, vil stige eller falle i forhold til verdien på markedet – både på kort og lang sikt.

Sertifikater

Sertifikater er rentebærende verdipapirer med løpetid inntil 12 måneder. Risikoen ved plassering i slike papirer er avhengig av hvem som legger ut slike lån. Likviditetsrisikoen er lavere enn sårinnskudd i bank. Imidlertid er annenhåndsomsetningen i sertifikater meget lav, slik at kostnaden ved å gå inn og ut av sertifikater er betydelig høyere enn tilsvarende transaksjoner i pengemarkeds-fond.

Obligasjoner

Obligasjoner er rentebærende verdipapirer med løpetid over 1 år. Risikoen ved plassering i slike papirer er avhengig av hvem som legger ut slike lån. Låntagers soliditet, obligasjonens durasjon, samt likviditeten i det enkelte papir avgjør risikoen ved plassering i en obligasjon. Når det generelle rentenivået går opp, synker kursverdien på obligasjoner og motsatt når renten går ned.

Verdipapirfond

Forvaltningsselskaper tilbyr andeler i verdipapirfond. Når man plasserer i et verdipapirfond blir en andelseier i fondet. Man eier dermed en del av en større portefølje av verdipapirer. For mindre og mellomstore investorer kan det være vanskelig å bygge opp en portefølje av verdipapirer med en balansert risikoeksponering. En diversifisert portefølje reduserer risikoen som ligger i enkeltpapirer både m.h.t. kredittrisiko, renterisiko (kursrisiko) og likviditetsrisiko. Fond fremstår derfor som et lønnsomt og trygt alternativ til bankinnskudd og direkte investeringer i verdipapirmarkedet.

Pengemarkedsfond

En formuessamling av sertifikater og obligasjoner med kort gjenværende løpetid som forvaltes av et fondsforvaltningsselskap. Empiriske undersøkelser viser at denne typen fond er et reelt alternativ til bankinnskudd m.o.t. tilgjengelighet til pengene. Pengemarkedsfond gir over tid, som regel innskyterne bedre avkastning enn bankinnskudd. Bruk av pengemarkedsfond sikrer god spredning av kredittrisiko.

Obligasjonsfond

Obligasjonsfond består av papirer med en gjennomsnittlig løpetid over ett år. I disse fondene vil kursutslagene være større enn i pengemarkedsfondene, ved endringer i rentenivået. Historiske data tilsier imidlertid at avkastningen over tid vil være høyere enn i pengemarkedsfondene.

Aksjefond

En investering i aksjefond reduserer risikoen ved å være i aksjemarkedet betydelig i forhold til å investere i enkeltaksjer. Som en konservativ investor bør man imidlertid unngå investeringer i de mest spekulative aksjefondene. Dessuten legges det vekt på å sørge for å oppnå en risikospredning også når det gjelder en plassering i aksjefond, d.v.s. at man sprer beløpet på fond med forskjellig investeringsprofil. På den måten oppnås en relativt bred eksponering i aksjemarkedet.

Referanseindeks

Det benyttes representative indekser for å evaluere enkeltplasseringers avkastning og risiko i forhold til markedet som helhet. Målsettingen er å oppnå en avkastning som er høyere enn valgt referanseindeks til fondet.

Grunnfondsbevis

Et verdipapir som kan utstedes av bl.a. sparebanker og gjensidige forsikringsselskap. Grunnfondsbeviset er ikke en eierandel på samme måte som aksjer, men den gir utbytte på omtrent samme måte. Grunnfondskapitalen er en del av egenkapitalen hos den som utsteder bevisene.

Egenkapitalinstrumenter

Med egenkapitalinstrumenter menes aksjer, grunnfondsbevis, andeler i verdipapirfond samt andre instrumenter som indirekte eller direkte er plassering i foretaks egenkapital eller er avledet av egenkapitalinstrumenter (derivat).

NIBOR,

Norwegian Interbank Offered Rate, en pengemarkedsrente som angir hvor høy rente banker og andre aktører i pengemarkedet må betale for å byttelåne valuta en periode.